

Açıq dərslərin təşkili, keçirilməsi və qiymətləndirilməsinə dair Qaydalar

1. Ümumi müddəalar

1.1. “Açıq dərslərin təşkili, keçirilməsi və qiymətləndirilməsinə dair Qaydalar” (bundan sonra - Qaydalar) Azərbaycan Respublikasının “Təhsil haqqında” Qanununa, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2002-ci il 5 iyun tarixli 90 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyinin Tədris Mərkəzinin Əsasnaməsi”nə, Vergilər Nazirliyinin 24 iyun 2014-cü il tarixli 1417040100758700 nömrəli əmri ilə təsdiq olunmuş “Azərbaycan Respublikasının Vergilər Nazirliyinin tədris konsepsiyası”na və “Dövlət vergi orqanlarının vəzifəli şəxslərinin peşə hazırlığının təşkili Qaydaları”na, eləcə də digər normativ-hüquqi aktlara uyğun olaraq hazırlanmışdır.

1.2. Qaydaların məqsədi açıq dərslərin planlaşdırılması, təşkili, qiymətləndirilməsi və nəticələrin müzakirə edilməsi prosedurlarını müəyyən etməkdən ibarətdir.

1.3. Açıq dərslərin əsas məqsədi Tədris Mərkəzində təşkil edilən təlim prosesində müasir təlim metodlarının və alətlərinin tətbiqi ilə bağlı təlimçilərə metodiki köməliyin göstərilməsindən, eləcə də təlimçilər arasında təcrübə mübadiləsinin aparılmasından ibarətdir.

1.4. Açıq dərslər bilavasitə təlim prosesində təşkil edilir. Zəruri hallarda açıq dərslərin dinləyiciləri qismində Tədris Mərkəzinin təlim prosesində iştirak edən əməkdaşları və dəvət edilmiş mütəxəssislər iştirak edə bilər.

2. Açıq dərslərin planlaşdırılması və ona hazırlıq

2.1. Açıq dərslər kafedraların iş planına və kursların tədris qrafikinə uyğun olaraq planlaşdırılır.

2.2. Tədris Mərkəzində təşkil edilən təlim proseslərində iştirak edən hər bir təlimçinin ildə bir dəfədən az olmayaraq açıq dərslər təşkil edilir. Təlimçi açıq dərslərin təşkil edilməsi üçün müstəqil qaydada təşəbbüs göstərə bilər.

2.3. Tədris Mərkəzinin kafedraları hər bir kurs üzrə açıq dərslərin qrafikini hazırlayır və ümumi qrafikin hazırlanması üçün Mərkəzin Tədris və metodika şöbəsinə təqdim edir (açıq dərslərin qrafikinin nümunəsi əlavə 1-də göstərilir).

2.4. Tədris və metodika şöbəsi hər bir kurs və ya qısamüddətli təlim ərzində açıq dərslərin ümumi qrafikini hazırlayır.

2.5. Açıq dərslərin qrafikində kursun və ya təlimin adı, dərslərin mövzusu, təlimçi, keçirilmə yeri və tarixi, açıq dərslərdə iştirak edəcək qiymətləndiricilərin və əlavə iştirakçıların siyahısı əks etdirilir. Açıq dərslərin qrafiki Tədris Mərkəzinin rəisi tərəfindən təsdiq edilir və açıq dərsləri təşkil ediləcək təlimçilərə açıq dərslərin planlaşdırıldığı gündən azı 3 gün əvvəl məlumat verilir.

3. Açıq dərslərin təşkili

3.1. Təlimçi dərslərin planını (dərslərin hissələri və hissələr üzrə vaxt bölgüsü), təlim materiallarını, mövzu üzrə biliklərin qiymətləndirilməsi vasitələrini (testlər, suallar, praktiki tapşırıqlar və s.) və dərslərdə istifadə olunacaq təlim alətləri barədə məlumatları dərslərdən bir gün əvvəl qiymətləndiricilərə təqdim edir.

3.2. Açıq dərslərin keçiriləcəyi auditoriya əvvəlcədən hazırlanır, qiymətləndiricilər və əlavə iştirakçılar üçün yer hazırlanır. Bu yerlər elə seçilməlidir ki, dərslərin təbii gedişinə maneə yaratmasın.

3.3. Açıq dərslərə dəvət olunmuş hər bir şəxs pedaqoji nəzakəti gözləməli, dərslərin gedişinə maneə olmamalı, dərslərin əvvəlindən axırına kimi müşahidə aparmalı və öz münasibətini dərslərin prosesində təlimçiyə bildirməməlidir.

4. Açıq dərslərin qiymətləndirilməsi

4.1. Açıq dərslərin qiymətləndirilməsi təlimçinin auditoriyanı idarə etmək, mövzunun tədrisində məqsəd və vəzifələri düzgün müəyyən etmək, dərslərin planlaşdırmaq, mövzuya və auditoriyaya uyğun təlim metodlarını seçmək və tətbiq etmək, eləcə də əyani vəsaitlərdən istifadə etmək qabiliyyətlərini təhlil etməyə imkan verməlidir.

4.2. Açıq dərslərin qiymətləndiriciləri qismində Mərkəzin rəisi, təhsil işləri üzrə rəis müavini, Tədris və Metodika şöbəsinin rəisi və baş mütəxəssisi, kafedra müdirləri və təcrübəli təlimçiləri iştirak edə bilər. Zəruri hallarda açıq dərslərin qiymətləndirilməsi üçün kənar ekspertlər dəvət oluna bilər.

4.3. Qiymətləndirmə prosesində ən azı 3 qiymətləndirici iştirak etməlidir.

4.4. Açıq dərslərin qiymətləndirilməsi 5 ballıq şkala üzrə aparılır:

5 – yüksək;

4 – yaxşı;

3 – kafi;

2 - qeyri-kafi.

4.5. Açıq dərslərin qiymətləndirilməsi mühazirə və ya praktiki məşğələlər üzrə müəyyən edilmiş meyarlara üzrə aparılır. Mühazirənin qiymətləndirilməsi meyarları əlavə 2-də, məşğələ dərslərinin qiymətləndirilməsi meyarları isə əlavə 3-də göstərilmişdir.

4.6. Açıq dərslərin hər bir meyar üzrə orta qiyməti qiymətləndiricilərin həmin meyar üzrə verdiyi balların cəminin onların sayına bölünməsi vasitəsilə hesablanır.

4.7. Açıq dərslərin yekun qiyməti hər bir meyar üzrə orta qiymətlərin toplanması vasitəsilə müəyyən edilir və aşağıdakı şkala üzrə təyin edilir:

Müəyyən edilmiş bal həddi	Qiymət	Peşə hazırlığı səviyyəsi barədə rəy (təvsiyə)
54-60	yüksək	Tələblərə tam cavab verir. Təcrübənin yayılması təvsiyə olunur.
44-53	yaxşı	Dərs kifayət qədər yaxşı səviyyədə keçirilmişdir. Çatışmazlıqlar azdır, ciddi əhəmiyyət kəsb etmir, aradan qaldırılması asandır.
36-43	kafi	Dərs müəyyən edilmiş tələblərə qismən cavab verir. Mövcud olan çatışmazlıqların aradan qaldırılması üçün təlim qabiliyyətlərinə dair təlimlərdə iştiraka ehtiyac vardır.
36 və daha az	qeyri-kafi	Dərs müəyyən edilmiş tələblərə cavab vermir.

4.8. Qiymətləndiricilər qiymətləndirməni dərslərin təşkil edildiyi gün aparır və Tədris Mərkəzinin rəhbərliyinə və təlimçiyə təqdim edirlər.

5. Qiymətləndirmənin nəticələrindən istifadə

5.1. Tədris Mərkəzinin rəhbərliyi müvafiq kafedranın müdirinin iştirakı ilə qiymətləndirmənin nəticələrini müzakirə edir və müəyyən edilmiş nöqsanların aradan qaldırılması üçün təlimçiyə təvsiyələri təqdim edir.

5.2. Təlimçi açıq dərslərdə qeyd edilən nöqsan və çatışmazlıqların aradan qaldırılması üçün səy göstərməlidir.

6. Ümumi müddəalar

6.1. Təlimçi verilən qiymətlərlə razılaşmadıqda təkrar açıq dərslərin təyin olunur və

Tədris Mərkəzinin əməkdaşlarından ibarət olan başqa tərkibli yeni qiymətləndiricilər həmin dərslərin qiymətləndirilməsini aparır.

6.2. Açıq dərslərdə əldə edilən yüksək nəticələr təlimçilərin həvəsləndirilməsi üçün əsas kimi qəbul oluna bilər.

Əlavə 1

Açıq dərslərin qrafiki

s/s	Təlimçinin S.A.A.	İş yeri, vəzifəsi və rütbəsi	Mövzunun adı	Təlimin növü (mühazirə və ya məşğələ)	Keçirilmə yeri və tarixi	Tətbiq olunacaq təlim metodları	Dinləyicilər	Qiymətləndiricilər

Əlavə 2

Açıq mühazirənin qiymətləndirilməsi

Təlimçinin S.A.A. _____

İşlədiyi təşkilat, vəzifəsi, rütbəsi, elmi dərəcəsi və elmi adı _____

Açıq dərslərin mövzusu _____

Dinləyicilər _____

s/s	Meyarlar	Qiymətləndirmə				Qeyd
		2	3	4	5	
1	Dinləyicinin motivə edilməsi					
2	Dərslərin reqlamentinin gözlənməsi (giriş, hissələr, yekunlaşdırma)					
3	Mühazirənin dəqiq strukturu və məntiqi təqdimatı					
4	Asan qavranılması, yeni termin və anlayışların izahı					
5	Yadda qalmanın gücləndirilməsi üçün əsas məqamların vurğulanması və sualların cavablandırılması					
6	Materialın qavrayışının əyani təşkili (lövhədə yazı, illüstrativ materialın təqdimatı, informasiya texnologiyalarından istifadə)					

7	Diqqətin cəlb edilməsi üsullarından istifadə (ritorik suallar və s.)					
8	Elmlik, informasiya genişliyi və arqumentlilik					
9	Problem sualların irəli sürülməsi yolu ilə təfəkkürün aktivləşdirilməsi					
10	Nitqin ifadəliliyi (emosionallıq və zənginlik) və tələffüzün aydınlığı					
11	Pedaqoji nəzakət (dinləyicilərə və onların fikirlərinə hörmətlə yanaşma, özünün mümkün səhvlərinin qəbul edilməsi və s)					
12	Auditoriya ilə ünsiyyəti yaratmaq bacarığı					

Yekun rəy (təklif və tövsiyələr):

Açıq dərsin qiymətləndiricisi _____ (imzası)_____

Yekun rəy ilə tanış oldum _____(imzası)_____ “ ” _____ 20__

Əlavə 3

Açıq məşğələnin qiymətləndirilməsi

Təlimçinin S.A.A. _____

İşlədiyi təşkilat, vəzifəsi, rütbəsi, elmi dərəcəsi və elmi adı _____

Açıq dərsin mövzusu _____

Dinləyicilər _____

sls	Meyarlar	Qiymətləndirmə				Qeyd
		2	3	4	5	
1	Dərsin planlaşdırılması (dərsin hissələrə bölünməsi və vaxtın bu hissələr üzrə düzgün bölüşdürülməsi)					
2	Dərsin məqsəd və vəzifələrinin düzgün müəyyən edilməsi					
3	Dərs zamanı mövzunun əhatə olunması səviyyəsi					
4	Dinləyicinin motivasiyası (veriləcək biliklərin praktiki fəaliyyət üçün əhəmiyyətinin açıqlanması)					
5	Dinləyicilərin müstəqil öyrənməyə motivə edilməsi					

6	Seçilmiş təlim metodlarının mövzuya uyğunluğu					
7	Təlim metodlarının tətbiq edilməsi qabiliyyəti					
8	Nitqin ifadəliliyi (emosionallıq və zənginlik)					
9	Tələffüz və səs tonu					
10	Pedaqoji nəzakət (dinləyicilərə və onların fikirlərinə hörmətlə yanaşma, özünün mümkün səhvlərinin qəbul edilməsi və s)					
11	Auditoriya ilə ünsiyyəti yaratmaq bacarığı.					
12	Təlim alətlərindən istifadə səviyyəsi					

Yekun rəy (təklif və tövsiyələr):

Açıq dərslərin qiymətləndiricisi _____ (imzası) _____

Yekun rəy ilə tanış oldum _____ (imzası) _____ " " _____ 20__